

نقش منفی فرانسه برای رسیدن به توافق در مذاکرات هسته‌ای در ژنو

حسن بهشتی پور

وزیر خارجه سوئد مجبور شد در مصاحبه‌ای اعلام کند: «به نظر می‌رسد مذاکرات سخت‌تر بجای ایران، بین کشورهای ۵+۱ در جریان است که این خوب نیست». هدف دوم آقای فابیوس این بود که با علنی کردن بخشی از مذاکرات، روند توافقات را متوقف کند. زیرا او با مطرح کردن منافع اسرائیل و بعضی از کشورهای منطقه که منظورش عرشان است، و کشورهای حوزه خلیج فارس بود، بخوبی نشان داد که دل‌رهای سابق و وعده‌های خرید سلاح و راکتورهای هسته‌ای از سوی عربستان، کار خودش را کرده است.

بویژه با همکاری مشترکی که در جریان جنگ در سوریه بین فرانسه، اسرائیل و عربستان شکل گرفته این نوع موضع‌گیری، وزیر خارجه فرانسه بهتر قابل درک است.

البته درس دیگری هم در این نوع موضع‌گیری تخریبی فرانسه در جریان مذاکراتی که می‌توانست به صلح و امنیت پایدار در منطقه کمک کند، کاملاً قابل مشاهده است. دیپلمات‌ها می‌دانند چگونه با علنی کردن بخشی از روند مذاکرات، توافق‌های احتمالی را برهم بزنند. اینس باورباردیگر به اثبات رسید که وقتی عرصه دیپلماسی به بازیهای رسانه‌ای کشیده شود، دیگر نمی‌توان به تلاش‌ها ادامه داد. به همین دلیل نیاز است یک فرصت ده روزه دیگری ایجاد شود تا با هماهنگی‌های جدید تلاش برای رسیدن به توافق از نوع آغاز شود.

اما وزیر خارجه فرانسه چرا به راکتور آب سنگین اراک اشاره کرد؟ و آن بخش از واقعیتی را که به آن اشاره نکرد چه بود؟ در پاسخ به این سؤال‌ها باید گفت

پس از سه روز مذاکرات سخت و فشرده در ژنو بین ایران و کشورهای گروه پنج به علاوه یک این مذاکرات بدون دستیابی به نتیجه نهایی، پایان یافت. با وجود این مذاکرات ژنو را می‌توان نقطه عطف و تحول مهمی در ده سال اخیر محسوب کرد زیرا در روز آخر مذاکرات با همراه شدن وزیران امور خارجه آلمان، آمریکا، انگلیس، روسیه، فرانسه و قائم مقام وزیر خارجه چین به نقطه جدیدی رسید که اگر نبود کارشنکی وزیر خارجه فرانسه، حتماً می‌توانست به یک نقشه راه اساسی برای روزهای آینده در مذاکرات تبدیل شود.

درواقع اسرائیل از همان ابتدای شروع بازی غرب در باره فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای ایران از سال ۲۰۰۲ تاکنون صحنه گردان مخالف‌های غیر منطقی با تولید انرژی هسته‌ای در ایران است. در این زمان نتایجی هم وقتی دید دیگری نمی‌تواند آمریکایی‌ها را به همسویی با مواضع جنگ طلبانه و غیر منطقی خود همراه سازد، از دوست قدیمی خود لوران فابیوس کمک گرفت تا این بار او نقش پلیس بد را برای برهم زدن توافقی که پس از مذاکرات پنج ساعته اشتون، کری و ظریف در شب دوم مذاکرات، شکل گرفته بود؛ ایفا نماید.

وزیر خارجه فرانسه به عنوان دیپلمات کهنه کار درس خود را خوب بلد بود، او بلافاصله راهی ژنو شد و در گفت‌وگویی پس از ملاقاتش با اشتون و ظریف اعلام کرد: «خودداری ایران از توقف فعالیت در راکتور آب سنگین اراک ویسی است که ژنو ذخایر اورانیوم بیست درصد مانع رسیدن به توافق است».

آقای فابیوس با این بیان ناقص که تنها به بخشی از واقعیت اشاره داشت؛ به دو هدف رسید:

اول نشان داد که نه تنها اختلاف نظر بین ایران و گروه پنج به علاوه یک همچنان ادامه دارد و اخبار مثبت را منفی کرد، بلکه بیانگر این واقعیت نیز بود که با پیشنهاد منطقی ایران اختلاف نظر عمیق‌تری بین کشورهای گروه ۵+۱ بوجود آمده است. به گونه‌ای که

راکتور ۴۰ مگاواتی هسته‌ای در حال ساخت اراک قرار است جایگزین راکتور ۵ مگاواتی تهران شود که از ۱۹۶۷ تاکنون مشغول کار است و باید بازنهشته شود. براساس «پادمان هسته‌ای» که بین ایران و آژانس در سال ۱۹۳۳ امضا شده راکتور آب سنگین اراک شش ماه قبل از افتتاح آن در سال ۲۰۱۵ زیر نظر آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای قرار می‌گیرد. دوسال قبل تا کترس معاون وقت پادمان‌های دبیر کل آژانس از آنجا بازدید داشت.

کار اصلی راکتور اراک تولید رادیویزوتوپ‌ها برای معالجه بیماری‌های خاص از جمله انواع سرطان‌ها است. از آنجا که این نیروگاه قرار است با آب سنگین تولیدات خود را ارائه دهد تا دیگر نیازی به فرایند تولید سازی اورانیوم نداشته باشد، غربی‌ها مرتباً در این مورد که ممکن است ایران از این امکان برای تولید پلوتونیوم برای تولید بمب هسته‌ای استفاده کند، بهره برداری‌های تبلیغاتی می‌کنند.

درحالی که وقتی نیروگاه اراک زیر نظر آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای باشد دیگر چه جای نگرانی است؟ بویژه آنکه در پیشنهاد جدید ایران، در صورتی

که غرب حق غنی‌سازی اورانیوم در خاک ایران را به رسمیت بشناسد، نظارت‌های آژانس هم تا حد بسیار زیادی افزایش می‌یابد و در عمل جایی برای نگرانی وجود ندارد. مگر آنکه بر طبق خواست نتایج خواهند بود ایران به فناوری تولید انرژی هسته‌ای دسترسی نداشته باشد؛ این خواست برای زمانی که خود ۲۰۰ کلاهک هسته‌ای دارد آفت‌دهر غیر منطقی است که حتی

صدای وزیر خارجه آمریکا را هم درآورد است. جالب آنکه فابیوس که کشورش بر خلاف همه قوانین بین‌المللی در دهه پنجاه میلادی به انتقال فناوری هسته‌ای نظامی به اسرائیل کمک کرده است، امروز مدافع منابع انرژی رژیم می‌شده است که حتی حاضر نیست پیمان آن می‌تراپد پذیرد.

نقش منفی فرانسه برای نرسیدن به توافق در مذاکرات هسته‌ای در ژنو

ادامه از صفحه ۱

بهانه از دست غرب برای ادامه این بازی ده ساله خارج شد. ابتکار ایران پنج وزیر خارجه را به ژنو کشاند و اگر نبود حرکت اسرائیلی - فرانسوی این مذاکرات در این مرحله به نتیجه مثبتی رسیده بود. با این وجود شکی نیست که همه چیز برای رسیدن به توافقی جامع و کامل آماده شده است. شرایط امروز حکایت از این واقعیت دارد که دیدگاه‌های دو طرف اصلی یعنی ایران و آمریکا بر سر برنامه صلح آمیز هسته‌ای ایران به هم نزدیک شده است. کارشکنی‌های اسرائیل و فرانسه می‌تواند روند را کند یا به تاخیر بیندازد اما بدون شک به جایی نمی‌رسد.

مذاکرات سه روزه نشان داد راه دیپلماسی برای جلوگیری از جنگ، بسته نشده و هنوز می‌توان بر خرد جمعی برای فایق آمدن بر مشکلات تکیه کرد. اعتماد سازی امری نسبی و دو طرفه است و به تدریج بدست می‌آید، مهم این است که همه دریافته‌اند چه کسانی نقش تخریبی دارند و نمی‌خواهند خاورمیانه عاری از سلاح‌های هسته‌ای تشکیل شود به همین دلیل با هم زدن بازی برد-برد بر طبل زیاده طلبی و زورگویی می‌کوبند.

درباره موضوع دوم هم که آقای فابیوس اعلام کرده ایران حاضر نیست ذخایر موجود اورانیوم غنی‌سازی شده به میزان ۲۰ درصد خود را بی اثر کند جالب است یادآور شویم که در آخرین گزارش آقای آمانو مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای که در ۲۷ آگوست ۲۰۱۳ منتشر شد به صراحت آمده است از ۳۲۷ کیلو اورانیوم بیست درصد تولید شده در ایران، حدود نیمی از این مقدار وارد صفحات سوخت شده و این به معنای آن است که روند اعتماد سازی از سوی ایران برای اینکه هیچگونه قصدی برای تولید بمب ندارد، به دقت رعایت شده است.

زیرا وقتی اورانیوم غنی شده در صفحات سوخت قرار می‌گیرد دیگر با تکنولوژی امروز ایران قابل برگشت برای ساخت بمب نخواهد بود. بنابراین ادعای آقای فابیوس از جنس همان بیان نیمی از حقیقت برای پوشاندن بهانه جویی‌های اسرائیل در تخریب روند مثبت مذاکرات است. با توجه به پیشنهاد دقیق و جامع ایران که در سه مرحله اجرایی می‌شود اصولاً